

Datum : 28 mei 2019

Aan de gemeenteraad van Gennepe

Zaaknummer : 331159

Onderwerp : Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader en
Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg

Geachte raad,

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 214) heeft de provincie de ambitie vastgelegd om in Limburg een leef- en vestigingsklimaat van voortreffelijke kwaliteit te realiseren. Het creëren van een nog aantrekkelijker landelijk gebied is van belang voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving in onze provincie. De gemeenten zijn uitgedaagd om op regionaal niveau bepaalde POL-thema's verder uit te werken. Zo zijn er op regionaal niveau in de periode 2015 tot heden diverse visies vastgesteld, waaronder de regionale visie wonen, detailhandel, werklocaties, vrijetijdseconomie en energie. De voorliggende Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg en het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader zijn de laatste nog vast te stellen visies.

Gelet op het voorgaande, stellen wij aan u voor:

1. Het "Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader" vast te stellen.
2. De POL-uitwerking "Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg" vast te stellen.

ARGUMENTEN

Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader

Belangrijke opgaves in het landelijk gebied zijn het behouden en versterken van aantrekkelijke landschappen voor bewoners, bezoekers en ondernemers, het bieden van ruimte voor doorontwikkeling van bedrijven in de agrarische en toeristische sector, ruimte voor het opwekken van energie en ruimte voor natuur- en de klimaatopgaven. Centraal staat daarbij de vraag: "Hoe zorgt de regio Noord-Limburg ervoor dat de gebruikers op een verantwoorde manier ruimte krijgen, dat de regionale concurrentiepositie wordt versterkt en dat de burgers kunnen profiteren van de verschillende opgaven?". Kant en klare oplossingen zijn er niet; antwoorden blijken misschien morgen en anders volgend jaar alweer verouderd. Het gaat erom adaptief te zijn en een manier van besturen te ontwikkelen die weerbaar maakt. Dat kan het beste als er wordt uitgegaan van de eigen kracht. Daarom is de regio met het ruimtelijk kwaliteitskader op zoek gegaan naar het DNA, ofwel De Natuurlijke Aard, van Noord-Limburg.

Door gebruik te maken van het DNA van onze regio versterken we niet alleen het onderscheidend vermogen van onze regio, maar wordt de regio ook aantrekkelijk voor mensen en bedrijven die zich bij ons thuis voelen. Ons regionaal DNA gaat om grote verbanden binnen

het regionale landschap en structuren die gemeente overschrijdend zijn. Denk bijvoorbeeld aan de Maas die door de hele regio stroomt en ons letterlijke en figuurlijk in de regio verbindt.

Het doel van het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader is het geven van inzicht: Hoe kunnen we de kwaliteit van ons landelijk gebied behouden en versterken, en tevens de transitie-opgaven, zoals ten aanzien van energie, klimaat en landbouw, van kwaliteit voorzien? Met het Ruimtelijk Kwaliteitskader brengen we de regionale kracht in beeld op basis van de regionale karakteristieken en waarden. We willen het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader inzetten bij de afweging van initiatieven om een compleet beeld te krijgen hoe een initiatief aansluit bij het regionale DNA. Daarnaast is het Kwaliteitskader een dialooginstrument om met elkaar het gesprek aan te gaan over de waarden in de Regio.

Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg

Dynamisch voorraadbeheer

In het POL2014 staat voor alle ruimtelijke functies het begrip 'dynamisch voorraadbeheer' centraal. Daarmee bedoelen we, dat het niet alleen gaat om groeien in kwantiteit, maar vooral om groeien in kwaliteit. Immers voor veel functies is er in Limburg een te groot (ruimtelijk) aanbod ten opzichte van de vraag. Ook in het landelijk gebied speelt dit onderwerp een rol als het gaat om het bieden van ontwikkelingsruimte in relatie tot de verwachte groei van leegstaande agrarische gebouwen. Echter, anders dan bij de regionale structuurvisie wonen en de regionale visies voor detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen ligt in de Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg de focus vooral op het kwaliteitsaspect. In deze visie worden daarom de termen 'omgevingsbewustzijn' en 'toekomstbestendige locatie' geïntroduceerd (zie hierna).

Trends en ontwikkelingen

De land- en tuinbouw is van oudsher één van de grootste ruimtegebruikers in het landelijk gebied. In de agrarische sector is een aantal bedrijfseconomische ontwikkelingen zichtbaar, waardoor we een steeds breder spectrum aan agrarische bedrijven zien. Hierdoor is het onmogelijk geworden om de bedrijven te beschrijven door ze in 'hokjes' te stoppen. Ieder bedrijf is uniek. Wel kunnen, in algemene zin, de verschillende trends worden benoemd die zich in de agrarische sector voordoen. Trends in de agrarische sector bestaan uit:

- Ontwikkelingen binnen de sector, zoals Intensivering van productie, schaalvergroting, ketenintegratie (verbreden met activiteiten in de productieketen), kennisgedreven ontwikkeling, kringlooplandbouw, verbreden (met andere niet-agrarische activiteiten) en stoppende agrarisch ondernemers;
- Ontwikkelingen buiten de sector, zoals maatschappelijke discussies over de toenemende zorg over gezondheid, de kwaliteit van voedsel, herstel van biodiversiteit en over het belang van een groene leefomgeving. Ook zien we een toenemende vraag naar lokaal en regionaal geproduceerd voedsel;
- Autonome ontwikkelingen en technische opgaven die op de sector afkomen, zoals klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie. Ook is er een toename van

niet-agrarische bewoners (bijv. burgers) en gebruikers (bijv. recreanten) in het landelijk gebied welke invloed hebben op de ontwikkelingen in hun omgeving, dus ook op de agrarische sector.

Effecten en impact op de leefomgeving

De bedrijfseconomische ontwikkeling van agrarische bedrijven heeft de volgende effecten op de leefomgeving:

- Agrarische bebouwing wordt steeds groter en de verschijningsvorm en architectuur van agrarische bebouwing wordt anders;
- Er is sprake van intensivering van grondgebruik en er wordt steeds meer gebruik gemaakt van teeltondersteunende voorzieningen;
- Er is een toename van zwaar vracht- en landbouwverkeer;
- Intensivering en schaalvergroting hebben effect op milieu- en gezondheidsaspecten;
- Het proces van schaalvergroting en stoppers leidt tot meer vrijkomende agrarische bebouwing;
- De toename van burgerwoningen in het landelijk gebied kan een belemmering zijn voor de ontwikkeling van agrarische bedrijvigheid;
- Langdurige leegstand kan leiden tot verloedering, gevaarlijke situaties, verrommeling en illegaal gebruik en daarmee tot een achteruitgang van de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreanten en bewoners.

Land- en tuinbouw krijgt de ruimte, maar kent ook z'n grenzen

Door de regionale en lokale verschillen én de dynamiek in ontwikkelingen zijn de effecten van agrarische ontwikkelingen op gebieds- en locatieniveau minder goed te voorspellen. Om die reden wordt naast de algemene kaders ook sterk ingezet op het sturen op gebiedskwaliteit als leidend principe. Maatwerkoplossingen komen hier uit voort. Dit vraagt een grotere interactie tussen ondernemer, omgeving en overheid. Voor agrarische bedrijven betekent dit dat ze omgevingsbewust moeten acteren.

Andere manier van werken gevraagd

Een omgevingsbewuste land- en tuinbouwsector vraagt om een andere benadering van en door agrarisch ondernemers, omwonenden, belangenorganisatie én overheid. Een integrale procesaanpak om te komen tot maatwerkoplossingen is daarbij van belang alsmede het voeren van een omgevingsdialoog en het hebben van een kwalitatief beoordelingskader als hulpmiddel voor het aangaan van deze dialoog.

Toekomstbestendigheid kan per locatie verschillen

Niet elke bedrijfslocatie biedt dezelfde ontwikkelingsruimte. Het toekomstperspectief voor een agrariër wordt dan ook voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit van de locatie. Idealiter liggen alle agrarische bedrijven op 'toekomstbestendige locaties'. Dit zijn locaties waar ondernemers voor de langere termijn hun agrarisch bedrijf passend bij de omgeving kunnen

door ontwikkelen. De toekomstbestendigheid van een locatie wordt in de Regionale visie land- en tuinbouw belicht vanuit een drietal invalshoeken:

- Beleid;
- Gebied, waarbij het regionaal ruimtelijk kwaliteitskader als hulpmiddel en inspiratiebron wordt gebruikt;
- Locatie, waarbij aan de hand van aspecten, zoals landschap, infrastructuur, woon- en leefklimaat enz. de effecten van het initiatief worden beschreven.

Uitvoeringsparagraaf en afstemmingsprotocol

De uitvoeringsparagraaf van de Regionale visie land- en tuinbouw bevat lokale en regionale acties voor de komende jaren. Daarnaast is een afstemmingsprotocol opgenomen. Het afstemmingsprotocol gaat in op de spelregels met betrekking tot het regionaal informeren, afstemmen en instemmen.

KANTTEKENINGEN EN RISICO'S

De overheid is zich er steeds meer van bewust dat de toekomst van de fysieke leefomgeving van het landelijk gebied zich minder laat sturen. Niet de regels zijn leidend maar vooral het doel en de gewenste stip op de horizon. Dit komt ook tot uitdrukking in de Omgevingswet en de ontwerp Omgevingsvisie gemeente Gennep 'Samen maken we Gennep'. De oplossing is mede gelegen in een ja, mits....-houding van de overheid, uitnodigingsplanologie en het aangaan van een omgevingsdialoog met initiatiefnemers en belanghebbenden. Daardoor kunnen flexibele maatwerkoplossingen geboden worden.

WAT BETEKENT DIT VOORSTEL VOOR DE INWONERS?

Het doel is dat de land- en tuinbouw in de regio Noord-Limburg een sterke economische sector is en kan blijven. Dit is alleen mogelijk indien de ontwikkeling van agrarische bedrijven blijft bijdragen aan de (ruimtelijke) kwaliteit van het landelijk gebied. De regio Noord-Limburg zet namelijk ook in op het behouden en versterken van een aantrekkelijk landelijk gebied. Kwaliteit staat in alle opzichten voorop. Het gaat hierbij om kwaliteit van wonen, werken én recreëren/leven. Alle aanwezige of toe te voegen functies moeten in balans met elkaar kunnen functioneren, zodat er ook in de toekomst ontwikkelingsruimte voor de land- en tuinbouw blijft.

EXTERN ADVIES, INSPRAAK EN DRAAGVLAK

De acht regiogemeenten en de provincie Limburg hebben het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader en de Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg" in co-creatie opgesteld. In aanloop naar de vaststelling van de beleidsstukken zijn de volgende (regionale) overlegmomenten geweest:

Regionale Visie land- en tuinbouw Noord Limburg	Betrokken externe partners (o.a. LLTB, Waterschap, Natuur en milieufederatie) en adviesraden
Aanpak + analyse trends	
Stakeholders	zomer 2015
Regionale raads werkgroep	januari 2016
Bestuursafspraken	april 2016
Koersbepaling ontwikkelingsruimte	

Regionale raads werkgroep	april 2017
Stakeholders	april 2017
actualisatie bestuursafspraken	najaar 2017
Concept Regionale visie land- en tuinbouw	
Stakeholders	Juli 2018
Regionale raads werkgroep	Augustus 2018
Definitieve concept Regionale visie land- en tuinbouw	
Regionale raads werkgroep	Februari 2019
Stakeholders	Maart 2019

Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader (RKK)	
Analyse opgave (factsheet)	
Raadsinformatiebrief	december 2016
Regionale raads werkgroep	februari 2017
Stakeholders	april 2017
Actualisatie bestuursafspraken (RKK als afzonderlijk thema opgenomen)	
Regionale raads werkgroep	september 2017
Consultatie 8 gemeenteraden	November 2017
raadsinformatiebrief	April/ mei 2018
Concept Regionale Ruimtelijk Kwaliteitskader	
Stakeholders	Juli 2018
Regionale raads werkgroep	Augustus 2018

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Na vaststelling door uw Raad zullen de visies bekendgemaakt worden in:

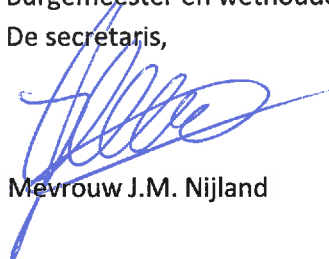
- Het Gemeenteblad;
- ViaGennep;
- De gemeentelijke website.

UITVOERING

Voorliggende Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg bevat een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de land- en tuinbouw in de regio Noord-Limburg. De geschetste inhoudelijke beleidslijnen en handelwijze worden ondersteund door een aantal acties om de visie tot uitvoering te kunnen brengen of verder te ondersteunen. In de visie is daarom een uitvoeringsparagraaf opgenomen waarin de belangrijkste acties zijn vermeld. In een aantal gevallen zijn dit acties die vanuit iedere gemeente afzonderlijk dienen te worden opgepakt in een aantal andere gevallen gaat het om een regionale actie.

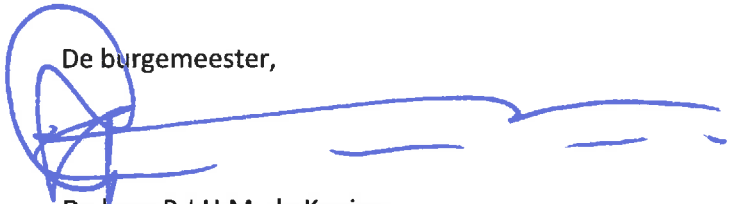
De Regionale visie land- en tuinbouw Noord-Limburg en het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader zijn in de concept-fases bouwstenen geweest voor de 'Omgevingsvisie gemeente Gennep 'Samen maken wij Gennep' Deze zal naar verwachting in september 2019 aan uw Raad ter vaststelling worden aangeboden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Gennep,
De secretaris,

Mevrouw J.M. Nijland

De burgemeester,

De heer P.J.H.M. de Koning

BIJLAGEN

1. Raadsbesluit Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader en Visie land- en tuinbouw Noord-Limburg;
2. Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader Noord-Limburg;
3. Regionale Visie land- en tuinbouw Noord-Limburg.